

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ

ΓΙΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ

Ηράκλειο, 10 και 11 Απριλίου 2019

Στις 10 και 11 Απριλίου 2019 το ΣΥΓΓΑΠΕΖ διοργάνωσε στα πλαίσια του προγράμματος LIFE NATURA THEMIS, δύο εκπαιδευτικά σεμινάρια που απευθύνονταν σε δικαστικούς λειτουργούς και υπαλλήλους της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αντιστοίχως. Τα σεμινάρια αυτά αποτέλεσαν ένα σημείο συνάντησης ανταλλαγής γνώσεων και εμπειριών σχετικά με την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του ευρωπαϊκού και εθνικού δικαίου για την περιβαλλοντική ευθύνη με σκοπό τη διαφύλαξη της βιοποικιλότητας καθώς επίσης με την αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού εγκλήματος μέσω των περιβαλλοντικών ελέγχων και των υφιστάμενων νομοθετικών εργαλείων. Η συμμετοχή ομιλητών από διαφορετικά πεδία (δικαστικός κλάδος, διοίκηση, ΜΚΟ), συντέλεσε στη διατομεακή ανάλυση των ζητημάτων της περιβαλλοντικής ευθύνης και υπογράμμισε την πολυδιάστατη φύση του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

Συγκεκριμένα, την Τετάρτη 10 Απριλίου 2019, πραγματοποιήθηκε το εκπαιδευτικό σεμινάριο για δικαστικούς λειτουργούς με τίτλο «Η περιβαλλοντική ευθύνη και η προστασία της βιοποικιλότητας στο πλαίσιο του εθνικού και ευρωπαϊκού δικαίου» στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης, ενώ την Πέμπτη 11 Απριλίου 2019, πραγματοποιήθηκε το εκπαιδευτικό σεμινάριο για υπαλλήλους της Αποκεντρωμένης Διοίκησης με τίτλο «Αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού εγκλήματος μέσω των ελέγχων και της εθνικής νομοθεσίας», στην Αίθουσα Διαχείρισης Κρίσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης.

Στα πλαίσια των ανωτέρω σεμιναρίων, διαπιστώθηκε η ανάγκη να υπάρχει συνεχής ενημέρωση σχετικά με την έννοια του περιβαλλοντικού εγκλήματος καθώς τις προϋποθέσεις στοιχειοθέτησής του, ώστε να αναπτυχθεί μια κοινή αντιμετώπισή του σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης: κατασταλτικοί μηχανισμοί, κεντρική και περιφερειακή διοίκηση, δικαστικές αρχές. Η παρουσίαση της σχετικής νομολογίας και η ανάπτυξη μελέτης περιπτώσεων από τους εισηγητές αναδείχθηκαν ως τα πλέον χρήσιμα εργαλεία για την αποσαφήνιση και την κατανόηση τόσο των τεχνικών όσο και των νομικών όρων.

Επιπλέον, αναδείχθηκε η ανάγκη για πληρέστερη πληροφόρηση των πολιτών και των διοικητικών υπαλλήλων. Ειδικότερα για τους υπαλλήλους επισημάνθηκε η ανάγκη εκπαίδευσής τους με σκοπό τον προσδιορισμό των αρμοδιοτήτων και δικαιωμάτων τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Σημειώθηκε ότι οι ελεγκτικοί μηχανισμοί αφενός απαιτούνται για την διαπίστωση της περιβαλλοντικής συμμόρφωσης των δραστηριοτήτων και αφετέρου για την

τεκμηρίωση της περιβαλλοντικής ζημιάς και τον καταλογισμό της περιβαλλοντικής ευθύνης σε όσους την προκαλούν. Η πρόταση για τη δημιουργία μιας ενιαίας και ανεξάρτητης αρχής Περιβαλλοντικών Επιθεωρήσεων σε πανελλαδικό επίπεδο, ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των ελεγκτικών μηχανισμών αποτέλεσε κοινή διαπίστωση των εισηγητών και των συμμετεχόντων. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην διασφάλιση και προστασία του έργου των Επιθεωρητών και Ελεγκτών Περιβάλλοντος, οι οποίοι θα πρέπει να μπορούν να ασκούν απρόσκοπτα τις αρμοδιότητές τους είτε ο έλεγχος διενεργείται από τις κεντρικές είτε από τις περιφερειακές υπηρεσίες. Επίσης υπογραμμίσθηκε η έλλειψη συνεργασίας μεταξύ δικαστικών λειτουργιών και υπαλλήλων στα ζητήματα περιβαλλοντικής ευθύνης, ζήτημα που θα πρέπει επίσης να αντιμετωπιστεί.

Όπως επισημάνθηκε το καθεστώς ευθύνης που απορρέει από την Οδηγία 2004/35/EK για την περιβαλλοντική ευθύνη, αποτελεί το βασικό προστατευτικό πλαίσιο για την πρόληψη και την αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημιάς. Θα πρέπει, τέλος, να σημειωθεί ότι η αποτελεσματική εφαρμογή του καθεστώτος περιβαλλοντικής ευθύνης μπορεί να έχει θετική επίδραση και στη λήψη προληπτικών μέτρων από την πλευρά των επιχειρήσεων, έτσι ώστε να αποφευχθεί κατά το δυνατόν ο κίνδυνος πρόκλησης περιβαλλοντικής ζημιάς ενώ η χρησιμοποίηση εργαλείων όπως η χρηματοοικονομική ασφάλεια θα συμβάλλει στην αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημιάς που ενδέχεται να απαιτεί εξαιρετικά υψηλό κόστος για την υλοποίηση μέτρων αποκατάστασης και να επιβαρύνει δυσανάλογα του υπεύθυνους φορείς εκμετάλλευσης.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ

Ανάπτυξη συνεργασίας και συνέργειας των ελεγκτικών φορέων και υπηρεσιών στην αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού εγκλήματος.

Δημιουργία ενιαίας και ανεξάρτητης αρχής Περιβαλλοντικών Επιθεωρήσεων σε πανελλαδικό επίπεδο, ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα του μηχανισμού ελέγχων και η εφαρμογή κοινής διαδικασίας περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων από κεντρικές και περιφερειακές υπηρεσίες.

Στελέχωση των ελεγκτικών αρχών, κατάρτιση και θωράκιση των Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (ασυλία, απαλλαγή από άλλα καθήκοντα μη σχετικά, ελεγκτική αποζημίωση).

Δημιουργία περιβαλλοντικής αστυνομίας σε τοπικό επίπεδο ως υποστηρικτικός μηχανισμός των αρχών που εμπλέκονται με την επιβολή και συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία, με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας κατά της περιβαλλοντικής παραβατικότητας.

Επιβολή ανάλογων κυρώσεων από το δικαστήριο βάσει των πράξεων παράβασης των ελεγκτικών αρχών και στοιχειοθέτηση υποθέσεων υποβάθμισης του περιβάλλοντος χωρίς μετρήσεις.

Εντατικοποίηση των ελέγχων για παράνομη θήρα και εμπορία απαγορευμένων ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας καθώς και παράνομης αλιείας. Ειδικότερα για την αλιεία θα πρέπει να καθοριστούν ζώνες απαγόρευσης καθώς και άσκησης από επαγγελματίες και ερασιτέχνες αλιείς.

"Οι υπάλληλοι κατά την άσκηση των καθηκόντων τους πρέπει να ενεργούν σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους νόμους, να πράττουν δε χωρίς φόβο και κατά συνείδηση και να μη μεταθέτουν την ευθύνη που τους ανατίθεται στους ανωτέρους τους."

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

Η σημαντική απώλεια της βιοποικιλότητας με πολύ ταχείς ρυθμούς θα πρέπει να τεθεί στο επίκεντρο των πολιτικών.

Μεταφορά γνώσης και εμπειρίας.

Ανάλυση και παρουσίαση πολλών παραδειγμάτων περιβαλλοντικών εγκλημάτων - πράξεων που αποτελούν απειλή για τη φύση, είναι παράνομες και έχουν επιπτώσεις με κοινό - στόχο τους πολίτες, τους ελεγκτές και τους δικαστές και ότι απαιτείται αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημίας.

Ενίσχυση του διαλόγου σε σχέση με τα δικαιώματα των ζώων και την άσκηση της θήρας.

Συνεχής ανάδειξη και συζήτηση γύρω από τα θέματα της διατήρησης της βιοποικιλότητας και του περιβαλλοντικού εγκλήματος με τις τοπικές και κεντρικές υπηρεσίες, μέσω νέων εργαλείων όπως για παράδειγμα webinars.

